

Newsletter

Kancelarii Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k.
październik 2022 r.

W numerze:

1. Zmiany w zakresie prawa spółek.
2. Zaostrzenie grzywien dla kierowców łamiących przepisy drogowe.
3. Zmiany w przepisach dotyczących punktów karnych dla kierowców.
4. Projekt nowelizacji przepisów ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych pod groźbą kary.
5. Zawód windykatorka – o rządowym projekcie ustawy.

Z kraju i ze świata ...

ZMIANY W ZAKRESIE PRAWA SPÓŁEK

Kodeks spółek handlowych

W dniu 13 października 2022 r. **weszły w życie** przepisy ustawy z dnia 9 lutego 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw, które wprowadzają szereg istotnych zmian w zakresie prawa spółek. Nowelizacja zakłada między innymi wprowadzenie tzw. prawa holdingowego regulującego relacje pomiędzy podmiotami funkcjonującymi w ramach grupy spółek, reformę przepisów dotyczących rad nadzorczych, a także modyfikację ustawowych zasad odpowiedzialności członków zarządu oraz członków rady nadzorczej.

Czego dotyczy nowelizacja?

Nowelizacja obejmuje dwie duże grupy zagadnień – wprowadza tzw. prawo holdingowe oraz daleko idące zmiany w przepisach dotyczących rad nadzorczych. „Prawo holdingowe” reguluje wzajemne relacje korporacyjne między spółką dominującą a zależną, które pozostają w tzw. kwalifikowanej grupie spółek. Przepisy dotyczą m. in. nowej instytucji tzw. „wiążących poleceń”, wprowadzają mechanizmy mające ułatwić spółce dominującej zarządzanie spółkami zależnymi czy określają zasady odpowiedzialności w grupie spółek. Zmiany dotyczące funkcjonowania rad nadzorczych – zdaniem projektodawców mają doprowadzić do zwiększenia efektywności ich funkcjonowania i dotyczą m.in. obowiązku zarządu udzielania z własnej inicjatywy określonych informacji radzie nadzorczej, wprowadzenia obowiązków sprawozdawczych

rady nadzorczej czy zasad delegowania członków rady nadzorczej do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych.

Wiążące polecenie

Prawo holdingowe wyposaża spółkę dominującą w prawo do wydawania spółce zależnej tzw. wiążących poleceń. Dotyczyć mogą one prowadzenia spraw spółki, a ich wydanie uzależnione zostało od tego, czy uzasadnia to interes holdingu i czy nie stoją temu na przeszkodzie przepisy szczególne. Wiążące polecenie powinno zostać wydane w formie pisemnej lub elektronicznej.

Do niezbędnych elementów wiążącego polecenia należą:

1. oczekiwane przez spółkę dominującą zachowanie spółki zależnej;
2. interes holdingu, który uzasadnia wykonanie polecenia;
3. spodziewane korzyści lub szkody spółki zależnej będące następstwem wykonania polecenia;
4. przewidywany sposób i termin naprawienia ewentualnych szkód poniesionych przez spółkę zależną za sprawą wykonania polecenia.

Wykonanie wiążącego polecenia wymagać będzie dodatkowo uprzedniej uchwały zarządu spółki zależnej. Musi ona zawierać co najmniej wskazane powyżej elementy polecenia. Nie zawsze jednak wykonanie wiążącego polecenia będzie dopuszczalne. Spółka zależna będzie obowiązana podjąć uchwałę odmowną, jeżeli wykonanie polecenia doprowadziłoby do jej niewypłacalności albo zagrożenia niewypłacalnością. W przypadku spółek zależnych niebędących spółkami jednoosobowymi podjęcie uchwały o odmowie wykonania wiążącego polecenia będzie konieczne również wówczas, gdy zaistnieje uzasadniona obawa, że jest ono sprzeczne z interesem tej spółki i wyrządzi jej szkodę, która nie będzie naprawiona przez spółkę dominującą lub inną spółkę z holdingu w okresie dwóch lat, licząc od dnia wyrządzenia szkody. Podkreślić należy, że umowa albo statut spółki zależnej może przewidywać dodatkowe przesłanki odmowy wykonania wiążącego polecenia. Skuteczność uchwały o zmianie umowy albo statutu wprowadzającej dodatkowe przesłanki zależeć będzie od odkupienia przez spółkę dominującą udziałów albo akcji tych wspólników albo akcjonariuszy, którzy okażą się przeciwni proponowanym zmianom. O podjęciu uchwały o wykonaniu lub odmowie wykonania wiążącego polecenia spółka zależna informuje następnie spółkę dominującą (wraz z uzasadnieniem).

Kto ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą wskutek wykonania wiążącego polecenia przez spółkę zależną?

Nowelizacja wprowadza daleko idące postanowienia w zakresie odpowiedzialności członków organów oraz spółki dominującej (a zatem wspólnika) za działania związane z wykonaniem wiążącego polecenia przez spółkę zależną. Zgodnie z nowymi przepisami:

1. członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator spółki zależnej nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną wykonaniem wiążącego polecenia, w tym na podstawie art. 293 Ksh, art. 300(125) Ksh i art. 483 Ksh;
2. odpowiedzialności nie ponoszą także członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz likwidator spółki dominującej, którzy działają w interesie grupy spółek;
3. spółka dominująca odpowiada za naprawienie szkody powstałej wykonaniem wiążącego polecenia wobec spółki zależnej;
4. spółka dominująca odpowiada za obniżenie wartości udziałów albo akcji wspólnika albo akcjonariusza spółki zależnej, jeżeli obniżenie było następstwem wykonania przez spółkę zależną wiążącego polecenia;
5. spółka dominująca odpowiada wobec wierzyciela spółki zależnej, jeżeli egzekucja przeciwko spółce zależnej okaże się bezskuteczna (chyba że szkoda nie powstała w następstwie wykonania przez spółkę zależną wiążącego polecenia).

Grupa spółek - czym jest?

Nowa ustawa przyjmuje założenie, że **należy odróżnić „grupę spółek” od stosunku dominacji i zależności pomiędzy spółkami**. Grupa spółek jest kwalifikowanym stosunkiem dominacji i zależności pomiędzy spółkami tworzącymi przedmiotową grupę. Kierują się one wspólną strategią gospodarczą, która umożliwia spółce dominującej sprawowanie jednolitego kierownictwa nad spółką lub spółkami zależnymi. Pozwala to wyróżnić nową kategorię prawną - „interes grupy spółek”. Co więcej, zarówno spółka dominująca, jak i spółka zależna uczestniczące w grupie spółek powinny się kierować „intereselem grupy spółek”. Warto zaakcentować, iż grupa spółek jako kwalifikowany stosunek dominacji i zależności pomiędzy spółkami przez istnienie wspólnego interesu tej grupy nie oznacza obowiązku powstania sformalizowanej struktury organizacyjnej posiadającej własną nazwę, wewnętrznych organów czy też sporządzenia aktów wewnętrznych jak np. regulamin grupy spółek.

Nowe uprawnienia i obowiązki rad nadzorczych

Kolejną znaczącą zmianą jest wprowadzenie nowych uprawnień i obowiązków rad nadzorczych. Przyczyną do zmian w zakresie kompetencji rady nadzorczej jest według ustawodawcy brak odpowiedniego przekazu informacji między organami spółkami, a w konsekwencji nieefektywne sprawowanie nadzoru przez rady nadzorcze. W ramach nowelizacji wprowadzono między innymi możliwość żądania przez radę nadzorczą rozbudowanych informacji od zarządu, prokurentów oraz osób zatrudnionych w spółce, obowiązek przygotowania rocznego sprawozdania z działalności rady nadzorczej, a także możliwość ustanawiania uchwałą rady nadzorczej doraźnych lub stałych komitetów rady nadzorczej

Odpowiedzialność spółki dominującej

W przypadku odpowiedzialności spółki dominującej względem spółki zależnej jest to odpowiedzialność odszkodowawcza oraz na zasadzie winy domniemanej. Jednakże ze względu na zakres zależności spółki zależnej wobec spółki dominującej, przesłanki tej odpowiedzialności są zróżnicowane. W przypadku jednoosobowej spółki zależnej bądź spółki zależnej, w której spółka dominująca może co do zasady samodzielnie podejmować kwalifikowane uchwały na zgromadzeniu wspólników (wałnym zgromadzeniu), odpowiedzialność ta istnieje tylko wówczas, gdy wyrządzona spółce zależnej szkoda w wyniku wykonania wiążącego polecenia spółki dominującej doprowadziła do niewypłacalności spółki zależnej. W odniesieniu do pozostałych spółek zależnych, przesłanki odpowiedzialności spółki dominującej za szkodę wyrządzoną spółce zależnej w wyniku wykonania wiążącego polecenia zostały sformułowane w sposób ogólny i wiążą się one z naruszeniem interesu grupy spółek.

Ochrona wspólników (akcjonariuszy) mniejszościowych spółki zależnej

Projekt nowelizacji wprowadza również nowe instytucje prawne mające na celu ochronę wspólników (akcjonariuszy) mniejszościowych spółki zależnej należącej do grupy spółek, takie jak:

1. obowiązek spółki zależnej sporządzenia sprawozdania o jej powiązaniach ze spółką dominującą za okres ostatniego roku obrotowego, obejmujące wskazanie wiążących poleceń wydawanych tej spółce przez spółkę dominującą,
2. prawo do żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych w celu zbadania rachunkowości oraz działalności grupy spółek,
3. prawo do przymusowego odkupu udziałów albo akcji należących do wspólników (akcjonariuszy) mniejszościowych spółki zależnej.

Niezależny audytor

Prawo holdingowe uwzględnia również dodatkowe uprawnienia przyznawane wspólnikom (akcjonariuszom) mniejszościowym spółki zależnej. Ci z nich, którzy samodzielnie lub wspólnie posiadają co najmniej 10% kapitału zakładowego, będą mogli zwrócić się do sądu rejestrowego z wnioskiem o wyznaczenie niezależnego audytora, którego zadaniem będzie zbadanie rachunkowości oraz działalności holdingu. Zakres takiego badania może zostać ograniczony w umowie albo statucie spółki zależnej. Sąd rejestrowy wzywa spółkę, której wspólnicy albo akcjonariusze złożyli wniosek, oraz spółkę dominującą do zajęcia stanowiska w sprawie w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. Na wniosek spółki dominującej lub zależnej sąd może ograniczyć przedmiot badania lub określić sposób udostępniania jego wyników. Zobowiązany będzie brać przy tym pod uwagę takie okoliczności jak tajemnica przedsiębiorstwa, czy inne prawnie chronione informacje.

Podsumowanie

Prawo holdingowe zmierza do możliwie wyważonego połączenia interesów różnych grup, które zaangażowane są w funkcjonowanie koncernu. Z jednej strony, możliwość wydawania wiążących poleceń prowadzić powinna do zwiększenia efektywności zarządzania holdingiem. Transparentność przyjmowanych rozwiązań – pozostająca w kontrze do dotychczasowego braku regulacji (holdingi faktyczne) lub postanowień umownych (holdingi umowne) – zapewnić ma komfort zarządom oraz pozostałym organom spółek zależnych. Z drugiej strony, ogląd na nowelizację Ksh nakazuje sądzić, że funkcjonowanie w ramach holdingu będzie prowadzić do powstania szeregu nowych obowiązków po stronie spółek w nim uczestniczących. Zwiększy się również zakres odpowiedzialności spółek dominujących, które odpowiedzialne będą co do zasady za reperkusje decyzji biznesowych podejmowanych w ramach holdingu.

Ustawa o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom

Ustawa z dnia 7 lipca 2022 r. o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom wprowadza do Kodeksu spółek handlowych przepisy zakazujące składania oferty nabycia lub objęcia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nieoznaczonemu adresatowi. **Przepisy te wejdą w życie 10.11.2023 roku.** W praktyce oznacza to, iż spółki te nie będą mogły pozyskiwać nowych udziałowców przez platformy crowdfundingowe, a więc w obrębie tej spółki pozostanie im jedynie finansowanie oparte o emisję obligacji lub pożyczki. Zabronione będzie również promowanie przez kierowanie reklamy lub innej formy promocji do nieoznaczonego klienta.

ZAOSTRZENIE GRZYWIEN DLA KIEROWCÓW ŁAMIĄCYCH PRZEPISY DROGOWE

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje nowy taryfikator mandatów karnych, wprowadzony rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2021 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych za wybrane rodzaje wykroczeń* (Dz. U. poz. 2484). Na jego podstawie kierowcy są karani w postępowaniach mandatowych dużo surowszymi grzywnami niż dotychczas. Wyższe mandaty już przyniosły poprawę sytuacji na polskich drogach. Sprzyjają zwłaszcza zdejmowaniu nogi z gazu w terenie zabudowanym oraz większemu respektowaniu przez kierowców praw pieszych.

Dzień 17 września 2022 r. przyniósł, kolejne już w tym roku, zmiany przepisów prawa, które rzutują na sytuację finansową kierowców poruszających się po polskich drogach. Były one zresztą przesądzone od kilku miesięcy, ponieważ wynikały z ww. rozporządzenia dotyczącego zmian w wysokości mandatów za wykroczenia drogowe. Wnikliwa lektura zmodyfikowanej tym rozporządzeniem tabeli zawartej w załączniku B pozwalała ustalić już pod koniec grudnia ubiegłego roku, że kierowcy, którzy dopuszczają się wybranych wykroczeń w recydywie uregulowanej w art. 38 § 2 kodeksu wykroczeń (k.w.), od 17 października 2022 r. będą mogli być karani w postępowaniu mandatowym znacznie surowiej niż byli do tego czasu. W taryfikatorze wprowadzono obostrzone grzywny wobec sprawców wszystkich wykroczeń wskazanych w art. 38 § 2 k.w.

Art. 38 § 2 k.w. to również nowowprowadzony przepis, dodany do kodeksu wykroczeń na mocy ustawy z 16 grudnia 2021 r. *o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym i niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 2328). Wszedł on w życie także 17 września 2022 r. W świetle tego przepisu kierującemu pojazdem mechanicznym ukaranemu za wykroczenie z enumeratywnego katalogu, obejmującego wybrane czyny, szczególnie niebezpieczne dla innych użytkowników dróg, a zwłaszcza dla pieszych, który w ciągu dwóch lat od ostatniego prawomocnego ukarania popełnia to samo wykroczenie wymierza się karę grzywny w wysokości nie niższej niż dwukrotność dolnej granicy ustawowego zagrożenia.

Na mocy ww. noweli z 16 grudnia 2021 r. (Dz. U. poz. 2328), z dniem 1 stycznia 2022 r. do grupy wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, zawartych w rozdz. XI kodeksu wykroczeń, dodano kilka nowych czynów, które dotyczą zachowania kierowców w stosunku do pieszych czy też przekroczeń prędkości. Ponadto w kilku sankcjach za wykroczenia komunikacyjne zaostrożono dolne granice zagrożenia karą grzywny. Na mocy art. 24 § 1a k.w. – w odniesieniu do wszystkich czynów ujętych w katalogu w art. 38 § 2 k.w. (*obejmującym również te nowe typy wykroczeń*) – zmodyfikowano górne granice zagrożenia karą grzywny, przyjmując, że wymierza się za

nie tę karę w wysokości do 30.000 zł. Ta obostrzona sankcja jest przy tym konsekwencją popełnienia każdego takiego wykroczenia, nawet po raz pierwszy.

W świetle powyższego, w przypadku, kiedy kierowca-recydywista przyjmie mandat karny, będzie on opiewał zawsze na kwotę z taryfikatora. To kwoty wysokie, rzędu nawet kilku tysięcy złotych (*najsurowsza wynosi 5000 zł i jest przewidziana za przekroczenie dozwolonej prędkości o 71 i więcej km*). Są one jednak wielokrotnie niższe od górnej granicy ustawowego zagrożenia karą grzywny przewidzianego dla tych wykroczeń w art. 24 § 1a k.w.

W tej sytuacji, kiedy funkcjonariusz Policji zaoferuje kierowcy mandat karny, a kierowca ma pewność, że na karę zasłużył, na pewno warto ją przyjąć, pamiętając zwłaszcza o tym, że minimalna grzywna za wykroczenie popełnione w warunkach art. 38 § 2 k.w. to dwukrotność dolnej granicy ustawowego zagrożenia karą, a te granice od 1 stycznia 2022 r. są istotnie wyższe niż były dotychczas.

ZMIANY W PRZEPISACH DOTYCZĄCYCH PUNKTÓW KARNYCH DLA KIEROWCÓW

Dzień 17 września 2022 r. przyniósł kierowcom nie tylko kolejne zaostrzenie grzywien nakładanych mandatami karnymi, ale również nowe, surowsze zasady naliczania i kasowania punktów karnych przypisanych do popełnianych przez nich naruszeń przepisów drogowych. Od tej daty obowiązuje nowe rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2022 r. *w sprawie ewidencji kierujących pojazdami naruszających przepisy ruchu drogowego* (Dz. U. poz. 1951). W załączniku nr 1 do tego rozporządzenia wyszczególniono wszystkie naruszenia przepisów ruchu drogowego wpisywane do policyjnej ewidencji oraz przypisaną im liczbę punktów karnych. Ten nowy tzw. taryfikator punktów karnych jest dużo surowszy niż poprzedni. Od 17 września 2022 r. maksymalna liczba punktów za jedno naruszenie wynosi 15, a do 16 września 2022 r. wynosiła 10. Te najwyższe wartości zostały przypisane do najpoważniejszych naruszeń, takich jak wszystkie czyny zakwalifikowane jako przestępstwa, a z wykroczeń – m.in. nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych czy wchodzącemu na nie czy też przekroczenie prędkości powyżej 70 km/h.

Zmiany wprowadzone nowym rozporządzeniem dotyczą jednak nie tylko zwiększonej liczby punktów za poszczególne naruszenia.

Na mocy nowego rozporządzenia wydłużono również okres w jakim punkty karne są widoczne na koncie kierowcy, który je otrzymał. Przed zmianą punkty były kasowane po roku, a od 17 września br. obowiązuje zasada kasowania ich po upływie dwóch lat, liczonych od dnia uprawomocnienia się rozstrzygnięcia wydanego w sprawie naruszenia. Przy tym, co stanowi istotne *novum*, jeżeli w sprawie o naruszenie przepisów ruchu drogowego wpisane do ewidencji nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego,

który stanowi dochód budżetu państwa (mandat nałożony przez Policję) lub gdy taką grzywnę nałożył organ Inspekcji Transportu Drogowego, wówczas punkty przypisane temu naruszeniu usuwa się z ewidencji po upływie 2 lat od daty uiszczenia grzywny (§ 6 ust. 2 rozporządzenia w zw. z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. *o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw*, opublikowanej w Dz. U. poz. 2328 ze zm.). To rozwiązanie można postrzegać jako „naturalną” zachętę dla kierowców, którzy popełnili wykroczenie do przyjmowania mandatów karnych i płacenia wymierzonych nimi grzywien za pomocą terminala, bezpośrednio po otrzymaniu mandatu.

ODPOWIEDZIELNOŚĆ PODMIOTÓW ZBIOROWYCH POD GROŻBĄ KARY – PROJEKT NOWELIZACJI PRZEPISÓW

Na początku września br. na stronach Rządowego Centrum Legislacji został opublikowany projekt noweli do ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych pod groźbą kary (uopz) z dnia 29 sierpnia 2022 r. Projekt uzyskał nr druku UD421. Inicjatorem rządowego procesu legislacyjnego, a zarazem autorem projektu jest Minister Sprawiedliwości.

Nowela zakłada zmianę modelu odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego za czyn zabroniony jako przestępstwo albo przestępstwo skarbowe na odpowiedzialność bezpośrednią, niezależną od uprzedniej odpowiedzialności osoby fizycznej – sprawcy przestępstwa albo przestępstwa skarbowego.

Sama zmiana modelu odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych to rozwiązanie spodziewane. W 2018 r. Minister Sprawiedliwości skierował do rządowego procesu legislacyjnego projekt nowej ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. 11 stycznia 2019 r. projekt został skierowany do Sejmu, w wersji istotnie zmienionej w stosunku do wersji pierwotnej, chociaż nadal nie wolnej od istotnych mankamentów. Ten projekt nie otrzymał nr druku sejmowego; nie był przedmiotem prac legislacyjnych w Sejmie.

Proponowana nowela do uopz, wobec zmiany modelu odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego, nie współgra z tekstem ustawy, modyfikuje go bardzo istotnie. Przy tym, jak w przypadku każdej dużej noweli, proponowane zmiany są dużo mniej czytelne i trudniejsze do analizy dla opiniujących, aniżeli projekt nowej ustawy.

Procedowana w RCL nowela do uopz nie jest wolna od istotnych mankamentów, w szczególności:

- 1) zastrzeżenia budzi skomplikowana definicja podmiotu zbiorowego, z zakresem nieuwzględniającym złożoności form prowadzenia działalności gospodarczej, np. w grupach kapitałowych; taka definicja będzie rodziła wątpliwości interpretacyjne;

- 2) wprowadzono ograniczenie odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych do dużych podmiotów prywatnych, przy wyłączeniu z zakresu ustawy podmiotów państwowych, a nawet podmiotów z udziałem Skarbu Państwa czy jednostek samorządu terytorialnego i ich związków (wobec modyfikacji brzmienia art. 2 uopz) – co skutkuje przywilejem bezkarności dla podmiotów objętych wyłączeniem (w uzasadnieniu projektu nie podano żadnej racjonalizacji tego wyłączenia);
- 3) niezrozumiałe jest wyłączenie możliwości przedawnienia się odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego (wobec uchylecia art. 14) – w prawie karnym przedawnienie jest zasadą (oczywiście doznającą wyjątków) i dotyczy nawet zbrodni;
- 4) brak warunku prejudykatu, przy utrzymaniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego oddzielnego od postępowania karnego czy karnego skarbowego, przekładać się będzie na konieczność dokonywania przez sąd własnych ustaleń odnośnie do podstaw odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego (postępowanie będzie dublowało postępowanie wobec osoby fizycznej); za nieracjonalne należy uznać wykluczenie możliwości prowadzenia jednego postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego i osoby fizycznej będącej sprawcą przestępstwa czy przestępstwa skarbowego, którego popełnienie ma skutkować odpowiedzialnością podmiotu zbiorowego;
- 5) brak możliwości udziału reprezentanta podmiotu zbiorowego w postępowaniu karnym czy karnym skarbowym – wobec uchylecia art. 21 i 21a – przy jednoczesnym wprowadzeniu obowiązku wskazania prejudykatu i dołączenia jego odpisu wraz z uzasadnieniem do wniosku prokuratora inicjującego postępowanie sądu wobec podmiotu zbiorowego, będzie skutkował brakiem wpływu podmiotu zbiorowego na wynik sprawy karnej, od którego *de facto* będzie zależała jego odpowiedzialność w sprawach, w których będzie prejudykat (formalnie zrezygnowano więc z uzależnienia odpowiedzialności karnej podmiotu zbiorowego od prejudykatu, ale faktycznie sąd będzie niego korzystał);
- 6) błędem jest powiązanie prowadzonych przez prokuratora „czynności wyjaśniających” (niesformalizowany surogat postępowania przygotowawczego, podczas którego podmiot zbiorowy nie ma statusu strony) z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego (proponowany art. 27 ust. 3 i 4); całe postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności podmiotu zbiorowego – nawet ta jego niesformalizowana część – powinno zostać powiązane wyłącznie z przepisami Kodeksu postępowania karnego;
- 7) niezrozumiałe jest wprowadzenie do uopz postępowania cywilnego (adhezyjnego), które z dniem 1 lipca 2015 r. zostało usunięte z Kodeksu postępowania karnego (na rzecz cywilnoprawnego w swej istocie obowiązku naprawienia szkody) – to rozwiązanie będzie skutkowało chaosem w praktyce.

Wobec tak istotnych zmian w przepisach uopz, projektodawca powinien powrócić do idei opracowania nowej ustawy, ewentualnie rozważyć wprowadzenie przepisów

dotyczących odpowiedzialności penalnej podmiotów zbiorowych do Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego wykonawczego. Takie rozwiązanie zapewniłoby podmiotom zbiorowym należyte gwarancje, zarówno materialnoprawne, jak i procesowe, konieczne dla odpowiedzialności karnej. Byłoby też bardziej czytelne i łatwiejsze do stosowania dla organów procesowych.

Po zmianie kadencji Sejmu, w 2020 r., Ministerstwo Sprawiedliwości, zapowiadało kontynuację prac nad projektem nowej ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, przyjmując jako podstawę tych prac projekt ze stycznia 2019 r. Źle się stało, że zarzucono tę koncepcję.

ZAWÓD WINDYKATORA

Rządowy projekt ustawy z dnia 3 października 2022 o działalności windykacyjnej i zawodzie windykatora oraz zmianie niektórych innych ustaw (można go przeczytać [tutaj](#)) został skierowany do konsultacji publicznych. Ustawa określa: 1) zasady prowadzenia działalności windykacyjnej oraz czynności windykacyjnych, 2) zasady i tryb nabywania oraz utraty uprawnień do wykonywania zawodu windykatora, 3) zasady nadzoru nad działalnością przedsiębiorstw windykacyjnych i windykatorów.

Działalnością windykacyjną jest całokształt czynności faktycznych i prawnych zmierzających do polubownego spełnienia przez osobę zobowiązaną (konsumenta, rolnika indywidualnego) należnego od niej świadczenia pieniężnego. Działalności windykacyjnej, w rozumieniu ustawy, nie stanowią czynności zastrzeżone dla komorników sądowych i czynności wykonywane przez organy administracji publicznej. Przepisy ustawy nie będą miały zastosowania także do wierzycieli pierwotnych, którzy egzekwują swoje należności i nie zajmują się zawodowo działalnością windykacyjną.

Po wejściu w życie ustawy w zaproponowanym kształcie działalność windykacyjna będzie działalnością regulowaną, a przedsiębiorstwa windykacyjne będą zobowiązane uzyskać zezwolenie na wykonywanie działalności od ministra właściwego do spraw gospodarki oraz posiadać wpis do rejestru przedsiębiorstw windykacyjnych i windykatorów. Działalność windykacyjną będą mogły prowadzić wyłącznie spółki akcyjne posiadające kapitał zakładowy w wysokości co najmniej 5 mln złotych. Osoby wchodzące w skład organu zarządzającego oraz organu nadzorczego przedsiębiorstwa windykacyjnego nie będą mogły być skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Czynności windykacyjne podejmować będzie wyłącznie windykator. Windykatorem będzie mogła zostać osoba, która uzyskała licencję windykatora (przyznawana na okres 4 lat) i wpis do rejestru przedsiębiorstw windykacyjnych i windykatorów. Licencję windykacyjną będzie mogła uzyskać osoba, która ma

obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, ma pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, posiada nieposzlakowaną opinię potwierdzoną wywiadem środowiskowym sporządzonym na zlecenie komendanta powiatowego policji właściwego, dla miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o licencję windykatora, nie toczy się przeciwko niej postępowanie o umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, posiada wykształcenie średnie i ukończyła prowadzony przez szkołę wyższą kurs specjalistyczny obejmujący zagadnienia z podstaw prawa cywilnego, prawa karnego, postępowania cywilnego i postępowania karnego lub posiada wykształcenie wyższe, posiada zdolność, ze względu na stan zdrowia, do wykonywania zawodu windykatora, potwierdzoną badaniami lekarskimi i psychologicznymi, ukończyła 24 lata, nie jest wpisana do rejestru dłużników niewypłacalnych Krajowego Rejestru Sądowego oraz nie jest ujawniona w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Windykator w przedsiębiorstwie windykacyjnym będzie musiał zostać zatrudniony na podstawie umowy o pracę.

Czynności windykacyjne podejmowane będą wyłącznie w przypadku braku sprzeciwu osoby zobowiązanej, z wyłączeniem stosowania jakichkolwiek środków i zachowań, które mogłyby mieć charakter agresywny, w tym związanych ze stosowaniem przemocy, gróźb lub wprowadzających inną osobę w błąd. Złożenie sprzeciwu (o prawie do którego windykator będzie miał obowiązek poinformować dłużnika przy pierwszej czynności windykacyjnej) obliguje windykatora do natychmiastowego zaprzestania czynności windykacyjnych wobec osoby zobowiązanej. Po złożeniu sprzeciwu niedopuszczalne będzie ponowne wszczęcie czynności windykacyjnych w stosunku do tej samej osoby zobowiązanej przez to samo przedsiębiorstwo windykacyjne oraz odnośnie tej samej należności. Niedopuszczalne będzie także prowadzenie czynności windykacyjnych wobec osób: a) niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu umiarkowanym albo znacznym, b) niewidomych albo słabowidzących w stopniu znacznym, c) nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych, d) powyżej 75 roku życia. Czynności windykacyjne nie będą mogły być prowadzone także wobec należności, które uległy przedawnieniu. Kontakt telefoniczny z dłużnikiem dopuszczalny będzie wyłącznie między 9 a 17, w dni powszednie, w liczbie nie większej niż 3 połączenia telefoniczne lub 3 wiadomości tekstowe w ciągu tygodnia.

Projekt ustawy przewiduje, że ustawa miałaby wejść w życie już od stycznia 2023 r.

Ze świata – 21 września w Andaluzji został zniesiony podatek majątkowy – el impuesto de patrimonio, dotychczas obowiązujący zarówno Hiszpanów jak i cudzoziemców posiadających majątek (np. dom) w Andaluzji. Jest to ukłon nie tylko w stronę Hiszpanów zamieszkujących Andaluzję, ale także wobec obcokrajowców, w tym Polaków, którzy coraz chętniej kupują nieruchomości na Costa del Sol i innych regionach Andaluzji.

Z kraju – Robert Lewandowski zajął czwarte miejsce w tegorocznym plebiscycie Złota Piłka.

Newsletter przygotowany jest przez zespół Kancelarii Grabowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Bagno 2 lok. 71, 00-112 Warszawa. Firma wpisana jest do rejestru przedsiębiorców KRS przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000467341, REGON: 146768660, NIP: 5252558402 i nie stanowi oferty w rozumieniu kodeksu cywilnego, informacji handlowej ani doradztwa prawnego. Jeżeli nie chcesz otrzymywać Newslettera [możesz się wypisać](#).

Redaktor prowadząca: Radca Prawny Luiza Kwaśnicka, Redaktor graficzna: Ewelina Sobolewska.